

UUTISKIRJE 4 /2018

Loppukiri käynnissä, vaikka loppua ei näy!

Syksy on alkanut tarmokkaasti, töitä tehdään nyt sen eteen, että LAPE-toiminta juurtuu ja vastuut jatkosta ovat rakenteissa. Yhteinen tahtotila on vahva ja se tarkoittaa syksyn aikana kiinteää yhteistyötä KSLAPE:n ja uudistuksen valmistelijoiden kanssa.

Perhekeskusalueista keskustellaan niin kuntien kuin maakuntavalmistelun kanssa, erityistason palveluiden jalkautuminen, rakenne ja porrasteisuus teettävät vielä työtä, mutta hyvään suuntaan mennään senkin osalta. SI-SO-TE yhteistyöhön saadaan vauhtia yhteisestä törmäytystilaisuudesta 10.9.

Kansallisella tasolla maakuntavalmistelijoiden työn tueksi on valmistumassa LAPE-teesit, jotka linjaavat palveluiden järjestämistä ja tuottamista kokonaisuutena. Tärkeään rooliin nousevat verkostojohtaminen ja yhteistyö. Ylisosiaalineuvos Aulikki Kananon väliraportti: ”Selvityshenkilön ehdotus lastensuojelun laatua parantavaksi tiekartaksi” on valmistumassa elo-syyskuun vaihteessa. Tulipa sote-uudistusta tai ei, on selvää, että LAPE-muutos tarvitaan ja se jatkuu.

Lapsi-SIB vaikuttavuusinvestoinnit

Keski-Suomen LAPE tukee kuntia muutostavoitteiden selvittelyssä tulosperusteisten rahoitussovimusten aikaan saamiseksi. Käynnissä on tiedonkeruu yhteistyössä Sitran kanssa. Hankeaihoita on kaksi, toinen kohdistuu ns. NEET-nuoriin ja toinen lastensuojelun kustannusten vähentämiseen. Toteutuessaan hankkeet voivat olla kestoiltaan noin 10 vuotta ja käynnistyvät vuoden 2019 keväällä. Asiasta lisää seuraavissa uutiskirjeissä ja [Sitran sivuilta](#).

KSLAPEn päätösseminaari 4.12.

Tervetuloa Keski-Suomen LAPE-ohjelman päätösseminaariin 4.12. klo 10-15 Jyväskylän Yliopiston Agora-rakennukseen. Seminaarissa kertaamme tehtyä matkaa ja suuntaamme katseita kohti tulevia haasteita ja mahdollisuuksia.

Ohjelma

Päivän puheenjohtajana toimii viestintäpäällikkö Tuija Melville, KSSHP

10.00 Face The Legacy –duo, Jyväskylän kaupungin nuorisopalvelut / Jyväskylä Rock Academy

10.10 Päivän avaa ohjelmajohtaja Maria Kaisa Aula, STM

10.25 Keski-Suomen lasten, nuorten ja perheiden parhaaksi, hankepäällikkö Raija Harju-Kivinen, KSLAPE

10.50 Lapsentahtinen taukojumppa

11.00 Paneelikeskustelu: mitä jäi taskuun - kuinka tästä eteenpäin? Keskustelijoina: Maria Kaisa Aula, Kimmo Jokinen, Anu Karhinen-Soppi, Kati Kallimo, Tuomas Kurttila, Katja Mettinen, Johanna Moilanen, Katriina Nokireki, Ritva Parkkali ja Elli-Maria Tahkola

12.00 Lounas

13.15 Tiedätkö millaista on olla lapsi?

13.30 Yhteistä työtä – mikä haastaa työmme? lapsiasiavaltuutettu Tuomas Kurttila

14.00 Tarinoita matkan varrelta, Draamar ryhmä Äänekoskelta

14.30 Päätössanat, maakuntavalmistelijä Kati Kallimo, KS2021

14.50 Laulua, Mirja Lavonen-Niinistö, MLL Järvi-Suomen piiri

15.00 Kakkukahvit

Osallistua voi paikan päällä tai etänä. Seminaari on maksuton. Ilmoittautumiset 13.11. mennessä sähköisesti [verkossa](#).

Perhekeskustoiminta ja kuntien erilaiset perhekeskusmallit

Keski-Suomen perhekeskustoiminnan kehittämistä ja muun muassa kuntien erilaisista perhekeskusmalleista voit lukea [KSLAPEn verkkosivulta](#).

Hyvinvointityön tukea verkosta - Oppimaa

Etelä-Karjalan LAPE-hankkeessa on kehitetty sekä työntekijöille, että perheille suunnatun Oppimaa-verkkopalvelun sisältöjä. Sivusto tarjoaa tukea lasten, perheiden ja työntekijöiden hyvinvoinnin edistämiseen päiväkodeissa ja kouluissa. Tarjolla on sekä maksullisia, että maksuttomia kokonaisuuksia.

Yksi maksuttomista palveluista on [Oppimaa-yhteisö](#), joka on kaikille avoin opiskeluhoitoon keskittyvä oppimisyhteisö. Yhteisön tavoitteena on edistää sekä yhteisölliseen, että yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon liittyvien hyvien käytäntöjen jalkauttamista. Sisältöjä päivitetään viikoittain. Liity mukaan.

Oppimaa tarjoaa nyt myös mahdollisuutta oppilashuoltoon liittyvään pilotointiin Keski-Suomessa! Syyskuun lopulla käynnistyy yhteisöllisen oppilashuollon sähköisen työkalun ja verkkokurssin pilotointi. Jos haluat olla mukana vaikuttamassa kokonaisuuden sisältöihin, ota yhteyttä koordinaattoriin.

Elokuun LAPE-päiviin mennessä valmistuu Ratkaisukeskeinen työote ja opiskeluhoitotyö –kurssi ja myös nepsy-asiakastyöhön liittyvä kurssi on koettu hyödylliseksi. Nämä kurssit ovat maksullisia ja tarjolla edullisempaan LAPE-hintaan syksyn 2018 ajan, käyttöoikeuden ollen voimassa tammikuun 2019 loppuun. Näistä ja muista erityisesti LAPE-työhön tukea tarjoavista kursseista on mahdollista räätälöidä muutama kokonaisuus kokeiltavaksi Keski-Suomessa.

Jos verkkotyöskentelyyn osallistuminen kiinnostaa sinua tai työyhteisöäsi, ota yhteyttä koordinaattoriin: senja.hirsjarvi@jkl.fi

Erokoulutus III

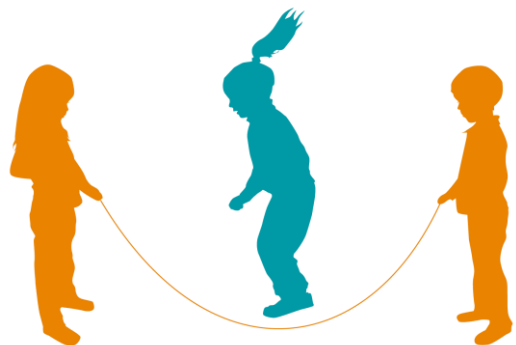
Miten lasten oikeudet toteutuvat uudessa lapsenhuoltolaissa? Miten edistän työssäni yhteistyövanhemmuutta?

Kolmas erokoulutuspäivä järjestetään 29.11. klo 9-15.30 Jyväskylässä Palokan kirkossa, os. Rovastintie 8. Koulutus on suunnattu kaikille lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleville.

Koulutus kuuluu erokoulutussarjaan. Aiempien koulutusten aiheina ovat olleet muun muassa vuoroasuminen sekä vaino ja vieraannuttaminen erotilanteissa. Koulutuksen järjestävät Jyväskylän ja Äänekosken kaupungit, Jyväskylän seurakunta, Keski-Suomen Ensi- ja turvakoti, K-S Käräjäoikeus sekä KSLAPE.

Koulutuksen ohjelma ja ilmoittautumistiedot julkaistaan myöhemmin [KSLAPEn sivuilla](#).

Lisätietoja: Kehittämiskoordinaattori Sari Paananen, sari.h.paananen@jkl.fi, puh. 050 351 8621 tai palvelupäällikkö Virve Hongisto, virve.hongisto@jkl.fi, puh. 050 365 8561.

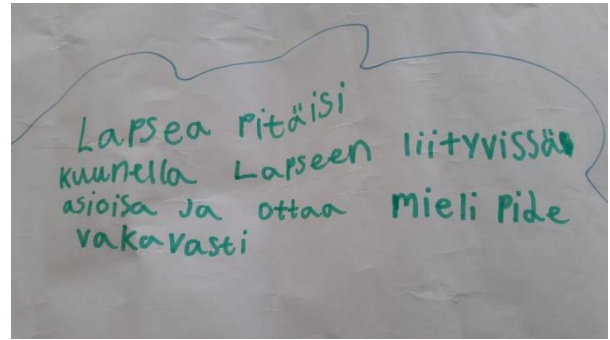
Lasten ja nuorten osallisuuden osakokonaisuuden terveisiä

Pelastakaa Lasten Keski-Suomen aluetoimisto on toiminut KSLAPEn osatoteuttajana kuluneen vuoden aikana. Osallisuuden kehittämiskokonaisuus on sisältänyt kohtaamisia eri puolilla Keski-Suomea ja mukana on ollut yhteensä 36 lasta, nuorta tai nuorta aikuista. Syksyn aikana toteutuu vielä kaksi yhteistutkimisen päivää päiväkotiiikäisten lasten ja lastensuojelun asiakkaana olevien nuorten kanssa. Kehittäjäkumppaneina on ollut lasten ja nuorten lisäksi kehittäjäasiakkaita, opiskelija sekä toimijoita kunnista ja oppilaitoksista. Heille kaikille lämmin kiitos mukanaolosta!

Kohtaamiset alkoivat tutustumisesta. Juttelimme siitä, miksi haluan kuulla lasten mielipiteitä, miksi lasten tieto on arvokasta ja mihin aion sitä käyttää. Maistelimme myös sanaa "LAPE" ja tutustuimme lasten oikeuksien sopimukseen tai vammaisten ihmisoikeussopimukseen. Sovimme, että jokainen saa osallistua haluamallaan tavalla. Minulla ei ollut kysymyslistaa, vaan leikkejä tai tehtäviä, joiden pohjalta kuuntelin lasten kertomuksia. Kertomukset olivat piirroksia, kirjoituksia, puhetta tai erimerkiksi hymynaamoilla ilmaistuja palvelukokemuksia. Mukana oli erilaisia lapsia ja nuoria, joita kaikkia lähestyin ensisijaisesti lapsina ja nuorina. Huomioin kuitenkin sen, että osa heistä tarvitsee kommunikoinnin ja osallisuuden tueksi viittomia tai kommunikatiokansion. Kaikkia lapsia voi kuulla.

Ensimmäinen tehtävä koski lasten arkea. "MINUN PÄIVÄNI" avulla sain kuulla, mistä asioista, ihmisistä, paikoista tai tekemisistään lapset ja nuoret halusivat arkeensa liittyen kertoa. Tämän jälkeen teimme "AJATUSTAIVAAN", eli viestejä niille ihmisille, joita lasten arjessa on.

Lapset kertoivat, mihin asioihin he haluaisivat vaikuttaa tai olla osallisia ja missä asioissa aikuisten tulisi kuulla heidän mielipidettään.

Lasten kertomasta arjesta nousi esiin myös monia palveluita ja sain kuulla lasten "PALVELUKOKOKEMUKSIA" elokuvissa tai lääkäriissä käynnistä, ohjaajan tuesta tai sosiaalityöntekijän kanssa käydyistä keskusteluista.

Lasten ja nuorten osallisuuden kehittämiskokonaisuuden myötä on kertynyt iso määrä arvokasta lasten tietoa. Syksyn aikana lasten tieto kootaan, lasten ja nuorten yksityisyyttä kunnioittaen, ja se on julkisesti niin päättäjien, ammattilaisten kuin kaikkien aikuisen luettavana. Se, että heidän viestinsä menevät minulta eteenpäin muodostui niin lapsille kuin minulle tärkeäksi.

Jospa lasten ja nuorten osallisuuden toteutuminen arjessa olisi loppujen lopuksi aika käytännöllistä ja yksinkertaista: tutustumista lapsiin ja aitoa kohtaamista, lapsille mahdollisuutta vaikuttaa. Tämä oli tapaamieni lasten tiivistetty viesti. Tutkitusti (mm. Johanna Olli 2014) lasten osallisuuden toteutumista edistävinä ja estävinä tekijöinä ovat rakenteet, aikuisten kommunikaatiotaidot ja aikuisten asenteet. Näiden tekijöiden eteen on Lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelmassa tehty töitä ja työ jatkuu. Erään nuoren aikuisen sanoja lainatakseni:

"Osallisuuden toteutuminen on välttämätöntä niin kauan kun haluamme ylipäättänsä olla tekemisissä toistemme kanssa. Ja että se voi onnistua, niin se täytyy ymmärtää henkilökohtaista vastuullisuutta edellyttävänä tehtävänä."

Lastensuojelun avohuollon asiakkaana oleville keski-suomalaisille 12-17-vuotiaille nuorille järjestetään oma päivä 6.10. klo 12-17 Äänekoskella. Tavoitteena on kuulla nuorten kuulumisia ja kokemuksia heille suunnatuista palveluista. Päivä on osa KSLAPE-hanketta ja sen toteuttaa Pelastakaa Lapset. Päivässä on tarjolla pizzaa ja herkkuja. Kiitokseksi osallistumisesta nuori saa myös leffalipun.

Kirjoittajana kehittämiskokonaisuuden toteuttaja, hankesuunnittelija ja sosiaalityöntekijä Katja Mettinen, Pelastakaa Lapset ry

Tervetuloa pohtimaan lasten ja nuorten osallisuutta oman työn näkökulmasta sekä kuulemaan lisää ajankohtaista tietoa lasten ja nuorten osallisuudesta ”Asiaa lapsilta ja nuorilta, lapset ja nuoret tulevaisuuden tekijöinä – seminaariin Jyväskylään kaupunginkirjaston Minnansaliin 24.10. klo 12-16. [Lisätietoja ja ilmoittautuminen Pelastakaa Lasten nettisivuilla.](#)

LAPE-siltaustoimet vuonna 2019

LAPE-muutosohjelman työ maakunnissa jatkuu siltaus-toimilla vuonna 2019. Vaikka kärkihanke päättyy kuluvan vuoden lopussa, muutokset jatkavat LAPE-muutosohjelman sisältöjen juurruttamistyön tukena maakunnissa vuoden 2019 ajan. Lisäksi työhön palkataan viisi kunta-agenttia, jotka toimivat viiden yhteistyöalueen maakunnissa ja kunnissa vahvistaen kuntien ja maakuntien yhteistyötä.

LAPE-siltauksen painopisteenä on maakunnan ja kuntien välisen yhdyspintatyön ja uuden toimintakulttuurin vahvistaminen. Kansallisella tasolla jatketaan systemisen lastensuojelumallin koulutusta ja työstetään eteenpäin yksi-lapsi-yksi-tilannearviotyötä. Kaikissa maakunnissa käynnistyvät LAPE-Akatemiat, joissa tarkoituksena on työstää ja vahvistaa maakuntien, kuntien ja muiden toimijoiden välistä yhdyspintaa lasten, nuorten ja perheiden palveluiden osalta. LAPE-Akatemiat ovat viestinnällisiä ja vuorovaikutuksellisia oppimistilaisuuksia, jotka valmistellaan yhdessä maakuntien toimijoiden ja ministeriöiden edustajien kanssa. Myös maakunnan ja kuntien LAPE-ryhmät jatkavat toimintaansa.

Kunnat ja maakunnat uuden äärellä – Keski-Suomen SISOTE-törmäyttämistapahtuma

Kunnanjohtajille, kuntien sivistys- ja perusturvajohtajille sekä kunnanvaltuustojen ja kunnanhallitusten ja lautakuntien puheenjohtajille suunnattu SISOTE-törmäyttämistapahtuma on maanantaina 10.9. klo 10–15 Cygnaeustalolla, Jyväskylässä.

Tulevaisuudessa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa on useita maakunnan ja kuntien palveluista koostuvia yhteisiä vastualueita ja palvelukokonaisuuksia, kuten perhekeskustoimintamalli, opiskeluhoito-palvelut ja Ohjaamo-toiminta. Sivistys-, sosiaali- ja terveystalouden SISOTE-törmäyttämistilaisuus käynnistää Keski-Suomessa maakunnan ja kuntien välisen vuoropuhelun lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin, terveyden ja oppimisen edistämisen ja toimivien yhdyspintojen näkökulmasta.

Ilmoittautumiset 5.9. mennessä [sähköisesti.](#)

KSLAPE -tapahtumia:

Lapset puheeksi – verkostot voimaksi. Lapset puheeksi – työn avausseminaari ti 4.9.2018 klo 12.00-15.00, Jkl, Jyväskylän kaupunginkirjasto, Vapaudenkatu 39-41, Minnansali

Kiireellisten sijoitusten ja päivystystilanteiden sekä nuorten päihde- ja mielenterveysstrategiatyön maakunnallinen työkokous pe 7.9.2018 klo 9.30-12, Jkl, Matarankatu 4, MAT 100

SISOTE-törmäyttämistapahtuma ma 10.9.2018 klo 10–15 Cygnaeustalolla, Jyväskylässä.

Järjestöjen iltapäiväkahvit ma 17.9. klo 13.30-15.30, Jkl, Matarankatu 4, MAT100

Maakunnallinen perhetyön päivä 21.9. klo 9-16 Äänekoski, Painotalon Mikko-Sali

Nuorten oma päivä Äänekoskella 6.10. klo 12-17. Päivä on tarkoitettu lastensuojelun avohuollon asiakkaina oleville 12-17 –vuotiaille nuorille. Lisätiedot: Katja Mettinen, PeLa, p.050 438 9135

Perhehoidon maakunnallinen työryhmä pe 12.10.2018 klo 9-12 Jyväskylä, Kolmikulman kokoushuone

Asiaa lapsilta ja nuorilta – osallisuuskoulutus ke 24.10.2018 klo 12-16, Jyväskylän kaupunginkirjaston Minnansali (yhteistyössä osatoteuttaja PeLa)

Systemisen lastensuojelun yhteiskehittämisspäivä ke 31.10.2018 klo 12.00-15.30 (paikka varmistuu myöhemmin)

Erokoulutuspäivä 29.11.2018 klo 9-15.30, Jyväskylä, Palokan kirkko, Rovastintie 8.

KSLAPEn päätösseminaari ti 4.12.2018 (Agora)

Muita tapahtumia:

Päihteet? -koulutusfoorumi ti 4.9. klo 10 -16, Jyväskylä, Veturitallit

Teoriatietoa ja käytännön sovellutuksia lapsen kehityksen tukemiseksi ja oman ammatillisuuden kehittämiseksi –luentopäivät, ti 11.9. klo 9-16 ja pe 5.10. klo 9-15.30 (KSSHP:n Lasten mielenterveystyön edistäminen –hanke

Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä pe 14.9. klo 9.30-12, Jkl, Matarankatu 4, MAT100

Keski-Suomen lastensuojelutyöryhmä pe 16.11.2018 klo 9.30-12, Jkl, Matarankatu 4, MAT 100

Katso tarkempia tietoja [KSLAPEn sivuilta](#).

Pidetään yhteyttä!

Hankepäällikkö Raija Harju-Kivinen, p. 014 266 820, 050 351 9249. Sähköpostit muotoa.etunimi.sukunimi@jkl.fi

KSLAPE facebookissa: <https://w.facebook.com/keskisuomenlape> KSLAPE Twitterissä: KSLAPE, @kslape3

Hästägit: #kslape ja #lapemuutos